

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

Ситуация на пазара на пресни плодове и зеленчуци в България Юни 2023 г.

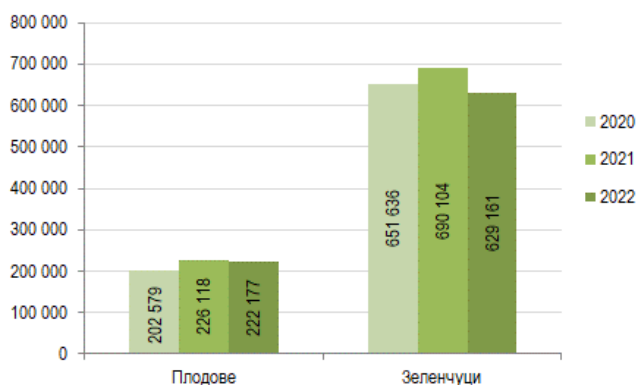

Производство

По-ниско
производство
от реколта
2022

През 2022 г. като цяло се наблюдава намаление на производството на плодове и зеленчуци в страната спрямо предходната година, съответно с 1,7% и 8,8% (Фиг. 1). При плодовете това е свързано главно с понижаване на средните добиви от някои овощни видове, повлияно от климатичните условия. Повишените разходи за производство, в резултат от ръста на цените на основните вложения като торове, горива и др. доведоха и до свиване на реколтираните площи при зеленчуците - причина за по-ниския обем продукция.

Производство на плодове и зеленчуци в България
(тона)

Източник: Агростатистика, МЗХ

Фиг. 1

Най-съществен принос за намалението на общото производство на плодове има спадът на продукцията от сливи и джанки с 8,5 хил. тона или 13%. По-малко са и прибраните количества кайсии и зарзали (с 8%), орехи (с 14,7%) и вишни (с 3,5%). Това до голяма степен се компенсира от нарастването на

производството на круши, малини, череши, ябълки и праскови и нектарини с между 2% (круши) и 11,4% (праскови и нектарини).

Производство на основни плодове (тона)

	2020	2021	2022	Изм. 2022/2021
Общо, в т. ч.:	202 579	226 118	222 177	↓ -1,7%
Ябълки	37 874	44 030	46 403	↑ 5,4%
Круши	2 830	3 038	3 100	↑ 2,0%
Праскови и нектарини	20 740	21 698	24 182	↑ 11,4%
Кайсии и зарзали	9 516	20 701	19 040	↓ -8,0%
Сливи и джанки	60 024	65 123	56 650	↓ -13,0%
Череша	52 326	52 615	53 920	↑ 2,5%
Вишни	4 809	4 414	4 260	↓ -3,5%
Орехи	4 750	4 731	4 035	↓ -14,7%
Малини	6 167	5 563	5 691	↑ 2,3%

Източник: Агростатистика, МЗХ

Производство на основни зеленчуци (тона)

	2020	2021	2022	Изм. 2022/2021
Общо, в т. ч.:	651 636	690 104	629 161	↓ -8,8%
Домати	115 790	116 418	126 455	↑ 8,6%
Пипер (вкл. лют)	50 992	61 576	46 793	↓ -24,0%
Краставици	50 202	51 414	51 025	↓ -0,8%
Картофи	192 331	195 639	172 209	↓ -12,0%
Главесто зеле	32 060	31 818	39 551	↑ 24,3%
Лук кромид зрял	28 443	29 859	27 459	↓ -8,0%
Ягоди	4 272	6 280	5 129	↓ -18,3%
Дини	87 251	107 342	79 978	↓ -25,5%
Пъпеша	25 453	29 173	21 485	↓ -26,4%

Източник: Агростатистика, МЗХ

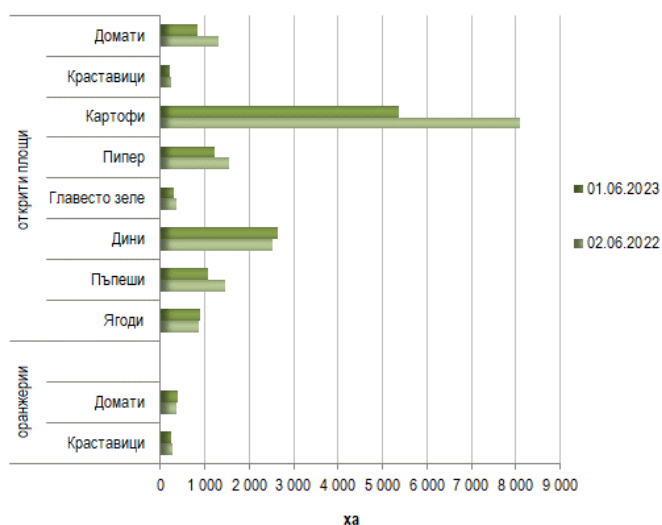
При по-голямата част от основните зеленчуци през 2022 г. е налице понижение на продукцията спрямо предходната година, най-чувствително при пипера (с 24%), дините (с 25,5%) и пъпешите (с 26,4%). По-умерено намалява производството на картофи (с 12%) и зрял кромид лук (с 8%), а незначително – това на краставици (с 0,8%). Единствено производството на домати и зеле отбелязва годишен ръст, респективно 8,6% и 24,3%.

Перспективи за 2023 г.

Пролетта на 2023 г. се характеризира с не особено благоприятни климатични условия за овощарството и зеленчукопроизводството в България. В края на м. май и началото на м. юни бяха регистрирани нетрадиционно ниски температури, довели до измръзвания на площи в някои от районите на страната. Допълнителен негативен ефект върху развитието на културите оказаха и проливните дъждове. Всичко това създава предпоставки през тази година производството на някои от основните плодове и зеленчуци да не надхвърли миналогодишното.

По оперативни данни, към 1 юни 2023 г. засадените площи при повечето основни зеленчукови култури, обхванати от наблюдението, са под нивото отпреди една година (Фиг. 2). Най-сериозно намаление се наблюдава при домати на открито (с 35,2%) и картофите (с 33,7%). Повече площи от предходната година се регистрират при дините (с 4,6%), ягодиите (с 4,3%) и оранжерийните домати (с 2,2%).

Засадени площи с основни зеленчуци към 1 юни 2023 г., сравнено със същия период на 2022 г.

Източник: МЗХ (оперативни данни)

Фиг. 2

В ранен етап е прибирането на реколтата от картофи, зеле и ягоди от открити площи. Засега добитите количества са съществено под отчетените по същото време на 2022 г., което не е показателно за цялата реколта предвид по-късния старт на кампанията тази година.

От началото на 2023 г. до 1 юни в страната са произведени с 5,7% повече оранжерийни домати спрямо година по-рано и с 15,9% по-малко оранжерийни краставици.

По отношение на овощните култури, на този етап са налични актуални оперативни данни само за площите за реколтиране с череши, които са с 3,6% повече на годишна база. Поради сравнително хладната пролет, през настоящата година прибирането на реколтата от череши стартира по-късно.

Внос

Намаление на вноса на зеленчуци през 2022 г.

По данни на НСИ, през 2022 г. в страната са внесени 393,9 хил. тона пресни плодове или с 2,1% повече в сравнение с 2021 г. и 284,8 хил. тона пресни зеленчуци или с 6,7% по-малко

спрямо 2021 г. Предварителните данни за първите два месеца на 2023 г. сочат намаление на вноса на пресни плодове с 10,2% на годишна база, до 65,8 хил. тона и повишение на този на пресни зеленчуци с 5,7%, до 55,1 хил. тона.

Плодове

При пресните плодове, през 2022 г. водещ остава вносът на цитрусови плодове и банани - общо 190,6 хил. тона (48,4% от целия внос на пресни плодове за годината), с 9,3% под нивото от предходната година. Сравнително голям дял представляват и доставките на ябълки и дини, които бележат увеличение респективно с 9,7 хил. тона (18,9%) и 8,5 хил. тона (20,3%) на годишна база. Внесените количества грозде, ягоди, праскови и нектарини са в рамките на 1,8% - 23,4% повече спрямо 2021 г. Ръстът при кайсиите и сливите е значителен и достига съответно около два пъти и близо шест пъти. В същото време доставените количества череши са с 38,6% по-малко спрямо 2021 г.

Внос на пресни плодове (тона)

	2020	2021	2022	ян. - февр. 2022	ян. - февр. 2023	Изм. 2022/2021	Изм. ян. - февр. 2023/2022
Общо плодове, в т. ч.:	358 934	385 972	393 915	73 351	65 843	↑ 2,1%	↓ -10,2%
Грозде	9 406	9 877	10 051	387	432	↑ 1,8%	↑ 11,6%
Дини	35 687	42 067	50 592	47	32	↑ 20,3%	↓ -31,4%
Ябълки	52 933	51 157	60 825	11 565	7 880	↑ 18,9%	↓ -31,9%
Кайсии	3 916	2 907	5 618	37	115	↑ 93,2%	↑ 208,9%
Череша	2 854	3 300	2 026	1	1	↓ -38,6%	↑ 100,0%
Праскови и нектарини	20 959	18 874	23 285	11	8	↑ 23,4%	↓ -30,9%
Сливи и трънки	1 135	423	2 463	23	34	↑ 482,4%	↑ 45,1%
Ягоди	3 363	4 325	4 576	607	698	↑ 5,8%	↑ 15,1%
Други (вкл. цитрусови и банани)	228 681	253 042	234 478	60 674	56 643	↓ -7,3%	↓ -6,6%

Източник: НСИ (предварителни данни за 2022 и 2023 г.) и изчисления на МЗХ

Бележка: „Пресни плодове“ включва тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

От общия внос на пресни плодове през 2022 г., 213,4 хил. тона (54,2%) са доставени от държави-членки на ЕС, а 180,6 хил. тона – от трети страни. При вноса от ЕС се отчита леко намаление спрямо предходната година (с 1,5%), докато импортът от трети страни нараства с 6,6% (Фиг. 3).

Източник: НСИ

Фиг. 3

Внос на пресни плодове през 2022 г. по страни

Източник: НСИ (предварителни данни)

Фиг. 4

Близо две трети от целия внос на пресни плодове в България през 2022 г. е от съседните Гърция (39,1%) и Турция (25,2%). Сравнително големи са и количествата, влезли в страната от Северна Македония, Еквадор, Полша и други (Фиг. 4).

С най-голям дял в импорта на пресни плодове от Гърция и Турция през годината са цитрусовите плодове - респективно 32,5% и 62,9%. От произведените в България овощни видове, най-значителен е вносът от двете страни на дини (15,1% от целия внос на пресни плодове от Гърция и 23,8% от този от Турция), като количествата от Турция нарастват близо три пъти спрямо 2021 г. По отношение на Гърция съществен дял заемат и доставките на праскови и нектарини (14,1%), отбелязващи ръст от 32,7% на годишна база. Над 92% от целия импорт на пресни плодове от Северна Македония през 2022 г. се формира от ябълките, като внесеното количество е с 21,3% повече в сравнение с предходната година.

Внос на пресни плодове от топ 3 доставчици (тона)

	2021	2022	Дял от общото за страната (2022)	Изм. 2022/2021
Гърция - общо пресни плодове, в т. ч.:	159 024	153 894	100%	↓ -3,2%
Цитрусови плодове	56 455	50 009	32,5%	↓ -11,4%
Дини	29 930	23 308	15,1%	↓ -22,1%
Праскови и нектарини	16 321	21 661	14,1%	↑ 32,7%
Банани	22 551	20 708	13,5%	↓ -8,2%
Ябълки	6 527	7 297	4,7%	↑ 11,8%
Грозде	5 217	6 548	4,3%	↑ 25,5%
Кайсии	2 519	4 850	3,2%	↑ 92,5%
Ягоди	4 041	4 287	2,8%	↑ 6,1%
Други	15 463	15 227	9,9%	↓ -1,5%
Турция - общо пресни плодове, в т. ч.:	91 349	99 202	100%	↑ 8,6%
Цитрусови плодове	66 643	62 395	62,9%	↓ -6,4%
Дини	8 356	23 598	23,8%	↑ 182,4%
Круши	2 698	2 281	2,3%	↓ -15,4%
Грозде	2 808	1 946	2,0%	↓ -30,7%
Други	13 654	10 927	11,0%	↓ -20,0%
Северна Македония - общо пресни плодове, в т. ч.:	26 736	32 622	100%	↑ 22,0%
Ябълки	24 823	30 104	92,3%	↑ 21,3%
Сливи	47	1 492	4,6%	↑ 3066,9%
Грозде	794	573	1,8%	↓ -27,8%
Дини	971	419	1,3%	↓ -56,9%
Други	1 072	453	1,4%	↓ -57,8%

Източник: НСИ (предварителни данни за 2022 г.) и изчисления на МЗХ

Зеленчуци

Намалението на общия внос на пресни зеленчуци през 2022 г. спрямо 2021 г. е основно вследствие на редуцираните доставки на домати (с 9,8 хил. тона или 9,9%), корнишони (с 6,8 хил. тона или 45,6%) и сладки пиперки (с 6,7 хил. тона или 20,3%). По-малко е и внесено количество зеле (с 9,5%), докато при картофите, лука, морковите и краставиците вносът изпреварва миналогодишния с от 3,8% до 11,9%.

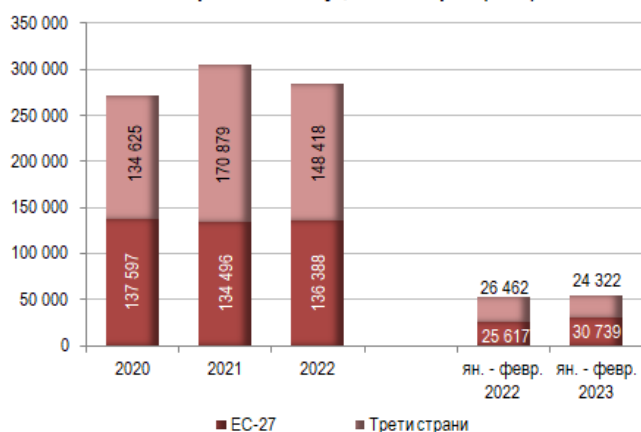
Внос на пресни зеленчуци (тона)

	2020	2021	2022	ян. - февр. 2022	ян. - февр. 2023	Изм. 2022/2021	Изм. ян. - февр. 2023/2022
Общо зеленчуци, в т. ч.:	272 221	305 374	284 806	52 079	55 061	-6,7%	5,7%
Картофи (с изкл. за посев)	44 327	46 242	48 010	9 051	10 042	3,8%	10,9%
Домати	86 320	99 726	89 880	14 321	14 561	-9,9%	1,7%
Лук (с изкл. за посев)	24 005	22 067	23 099	3 548	4 706	4,7%	32,6%
Зеле	8 350	9 123	8 259	2 834	1 303	-9,5%	-54,0%
Моркови и репи	17 206	16 300	17 749	2 638	1 981	8,9%	-24,9%
Краставици	18 977	19 518	21 835	4 520	5 845	11,9%	29,3%
Корнишони	9 965	14 950	8 130	1 809	1 114	-45,6%	-38,4%
Сладки пиперки	25 999	33 162	26 443	4 149	4 670	-20,3%	12,6%
Други	37 073	44 286	41 402	9 209	10 840	-6,5%	17,7%

Източник: НСИ (предварителни данни за 2022 и 2023 г.) и изчисления на МЗХ
Бележка: „Пресни зеленчуци“ включва тарифни кодове от 07010000 до 07099990.

В сравнение с 2021 г., вносът на пресни зеленчуци от трети страни се свива с 13,1%, до 148,4 хил. тона, докато доставките от ЕС нарастват с 1,4%, до 136,4 хил. тона (Фиг. 5).

Внос на пресни зеленчуци в България (тона)

Източник: НСИ (предварителни данни за 2022 и 2023 г.)

Фиг. 5

Основни доставчици на пресни зеленчуци в страната през 2022 г. са Турция и Гърция (дял от целия внос респективно 41,6% и 19,8%), следвани от Германия, Франция, Северна Македония, Полша и други (Фиг. 6).

Внос на пресни зеленчуци през 2022 г. по страни

Източник: НСИ (предварителни данни)

Фиг. 6

Вносът от Турция е с 19% под отчетения за 2021 г., като се наблюдава спад при повечето основни продукти, доставяни от там. Общо внесените количества пресни зеленчуци от Гърция и Германия също намаляват на годишна база, но по-слабо – съответно с 3,4% и 3,8%. При Гърция това се дължи най-вече на спад на доставките на домати с близо една четвърт, а при Германия – основно на по-малкия внос на картофи.

Внос на пресни зеленчуци от топ 3 доставчици (тона)

	2021	2022	Дял от общото за страната (2022)	Изм. 2022/2021
Турция - общо пресни зеленчуци, в т. ч.:	146 334	118 463	100%	-19,0%
Домати	61 487	56 088	47,3%	-8,8%
Сладки пиперки	21 891	13 912	11,7%	-36,5%
Моркови и репи	12 012	13 175	11,1%	9,7%
Лук (с изкл. за посев)	15 018	8 195	6,9%	-45,4%
Корнишони	13 239	7 582	6,4%	-42,7%
Краставици	3 068	4 203	3,5%	37,0%
Други	19 619	15 308	12,9%	-22,0%
Гърция - общо пресни зеленчуци, в т. ч.:	58 278	56 321	100%	-3,4%
Домати	26 300	20 114	35,7%	-23,5%
Краставици	13 574	14 081	25,0%	3,7%
Картофи (с изкл. за посев)	3 923	5 474	9,7%	39,5%
Сладки пиперки	3 840	4 740	8,4%	23,4%
Зеле	1 285	2 000	3,6%	55,6%
Други	9 355	9 913	17,6%	6,0%
Германия - общо пресни зеленчуци, в т. ч.:	27 310	26 279	100%	-3,8%
Картофи (с изкл. за посев)	15 168	13 832	52,6%	-8,8%
Домати	4 259	4 013	15,3%	-5,8%
Лук (с изкл. за посев)	1 704	2 080	7,9%	22,1%
Марули	2 084	1 505	5,7%	-27,8%
Краставици	794	962	3,7%	21,2%
Други	3 301	3 887	14,8%	17,7%

Източник: НСИ (предварителни данни за 2022 г.) и изчисления на МЗХ

Износ

По-голям износ на плодове и свиване на експорта на зеленчуци през 2022 г.

Общият износ на пресни плодове през 2022 г. е в размер на 76,8 хил. тона или с 29,3% над нивото от предходната година. В същото време експортът на пресни зеленчуци отбелязва

сериозен спад от близо една трета, до 38,5 хил. тона. По предварителни данни, през периода януари – февруари 2023 г. са изнесени 15,9 хил. тона пресни плодове и 7,3 хил. тона пресни зеленчуци, което е респективно с 14,1% и 8,8% по-малко на годишна база.

Плодове

Основен принос за увеличение на износа на пресни плодове през 2022 г. има отчетеният близо осемкратен ръст на насоченото извън страната количество дини. Значително повече в сравнение с предходната година са и изнесените кайсии – над два пъти, докато реализацията на череши, ягоди, праскови и нектарини, ябълки, сливи и грозде се свива в границите от 4,5% (череши) до 93,9% (грозде).

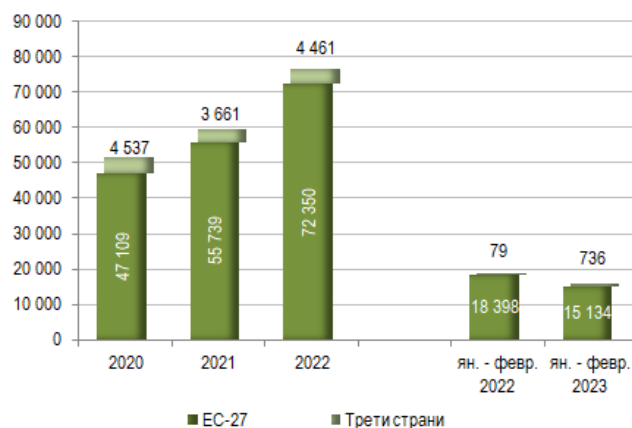
Износ на пресни плодове (тона)

	2020	2021	2022	ян. - февр. 2022	ян. - февр. 2023	Изм. 2022/2021	Изм. ян. - февр. 2023/2022
Общо плодове, в т. ч.:	51 646	59 400	76 812	18 478	15 870	↑ 29,3%	↓ -14,1%
Грозде	751	961	59	10	6	↓ -93,9%	↓ -36,4%
Дини	3 875	2 909	22 573	1	4	↑ 675,9%	↑ 400,0%
Ябълки	1 590	269	104	8	14	↓ -61,2%	↑ 63,1%
Кайсии	453	725	1 570	10	-	↑ 116,7%	-
Череши	844	583	556	-	3	↓ -4,5%	-
Праскови и нектарини	3 406	3 575	1 689	-	-	↓ -52,7%	-
Сливи и трънки	660	1 290	255	44	2	↓ -80,2%	↓ -94,8%
Ягоди	654	1 090	569	141	107	↓ -47,8%	↓ -23,8%
Други (вкл. цитрусови и банани)	39 414	47 999	49 437	18 264	15 734	↑ 3,0%	↓ -13,9%

Източник: НСИ (предварителни данни за 2022 и 2023 г.) и изчисления на МЗХ
Бележка: „Пресни плодове“ включва тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Над 94% от изнесените през 2022 г. пресни плодове са насочени за държави-членки на ЕС – 72,4 хил. тона, с 29,8% над нивото от 2021 г. Макар да бележи ръст от 21,9% на годишна база, износът за трети страни остава сравнително малък - 4,5 хил. тона (Фиг. 7).

Износ на пресни плодове от България (тона)

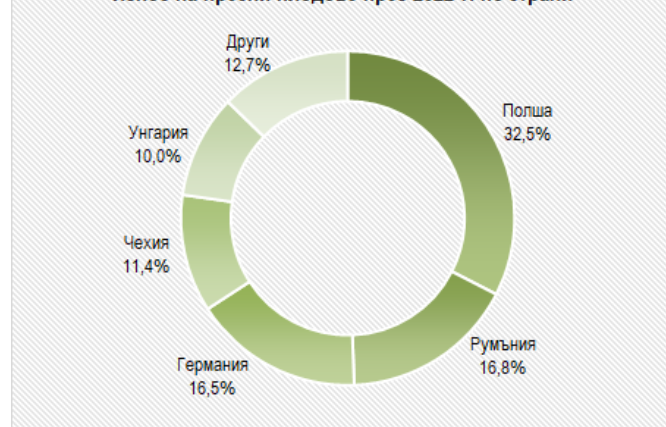

Източник: НСИ (предварителни данни за 2022 и 2023 г.)

Фиг. 7

Водеща дестинация на българския износ на пресни плодове през годината е Полша (представляваща около една трета от цялото количество, реализирано извън страната), следвана от Румъния, Германия, Чехия, Унгария и други (Фиг. 8).

Износ на пресни плодове през 2022 г. по страни

Източник: НСИ (предварителни данни)

Фиг. 8

Структурата на износа за първите три пазара – Полша, Румъния и Германия, включва основно цитрусови плодове и дини.

Прави впечатление рязкото увеличение на изнесеното количество дини спрямо 2021 г. и за трите страни, като продуктът дори се превръща във водещ в экспортната листа за Германия с 63,3% от целия износ на пресни плодове за там през 2022 г. От произведените в страната плодове, сравнително големи са също пратките на кайсии за Германия, както и на вишни и праскови и нектарини за Румъния.

Износ на пресни плодове за топ 3 дестинации (тона)

	2021	2022	Дял от общото за страната (2022)	Изм. 2022/2021
Полша - общо пресни плодове, в т. ч.:	12 676	24 989	100%	↑ 97,1%
Цитрусови плодове	10 986	18 397	73,6%	↑ 67,5%
Дини	0	4 845	19,4%	-
Череша	45	202	0,8%	↑ 350,6%
Кайсии	91	144	0,6%	↑ 58,4%
Други	1 555	1 401	5,6%	↓ -9,9%
Румъния - общо пресни плодове, в т. ч.:	13 352	12 936	100%	↓ -3,1%
Цитрусови плодове	8 681	6 277	48,5%	↓ -27,7%
Дини	890	3 008	23,3%	↑ 238,0%
Вишни	492	1 031	8,0%	↑ 109,5%
Праскови и нектарини	706	896	6,9%	↑ 27,0%
Ягоди	860	362	2,8%	↓ -57,9%
Други	1 724	1 362	10,5%	↓ -21,0%
Германия - общо пресни плодове, в т. ч.:	4 829	12 664	100%	↑ 162,3%
Дини	638	8 013	63,3%	↑ 1155,8%
Цитрусови плодове	2 522	2 170	17,1%	↓ -13,9%
Кайсии	176	1 089	8,6%	↑ 519,0%
Ягоди	152	121	1,0%	↓ -20,4%
Други	1 340	1 270	10,0%	↓ -5,3%

Източник: НСИ (предварителни данни за 2022 г.) и изчисления на МЗХ

Зеленчуци

Най-сериозно намаление на годишна база на изнесените количества пресни зеленчуци през 2022 г. се наблюдава при корнишоните – с 4,8 хил. тона (50,8%), сладките пиперки – с 2,3 хил. тона (36,8%), доматиите – с 1,8 хил. тон (11,3%) и зелето – с 1,7 хил. тона (65,5%). Сред по-значимите продукти, нараства експортът на картофи (с 10,2%) и лук (с 48,5%).

Износ на пресни зеленчуци (тона)

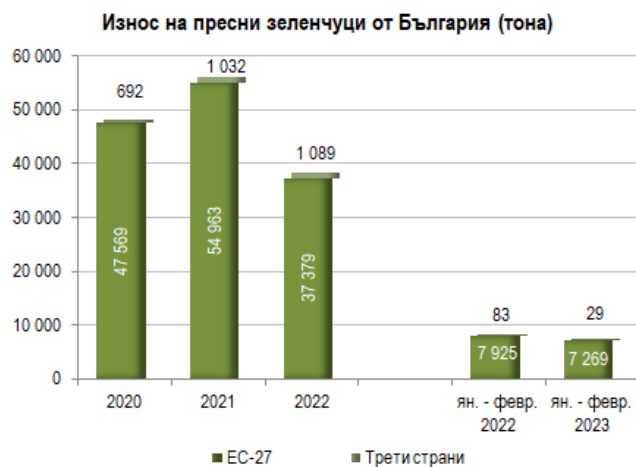
	2020	2021	2022	ян. - февр. 2022	ян. - февр. 2023	Изм. 2022/2021	Изм. ян. - февр. 2023/2022
Общо зеленчуци, в т. ч.:	48 261	55 995	38 469	8 009	7 301	↓ -31,3%	↓ -8,8%
Картофи (с изкл. за посев)	2 560	2 557	2 819	27	33	↑ 10,2%	↑ 24,8%
Домати	9 400	15 775	13 989	3 717	3 792	↓ -11,3%	↑ 2,0%
Лук (с изкл. за посев)	441	149	221	19	9	↑ 48,5%	↓ -54,7%
Зеле	2 835	2 665	920	242	118	↓ -65,5%	↓ -51,1%
Моркови и репи	291	263	153	39	28	↓ -42,0%	↓ -28,4%
Краставици	7 653	6 944	6 017	890	1 106	↓ -13,3%	↑ 24,4%
Корнишони	6 009	9 410	4 627	820	428	↓ -50,8%	↓ -47,8%
Сладки пиперки	5 753	6 273	3 967	989	1 035	↓ -36,8%	↑ 4,7%
Други	13 318	11 959	5 755	1 267	752	↓ -51,9%	↓ -40,7%

Източник: НСИ (предварителни данни за 2022 и 2023 г.) и изчисления на МЗХ

Бележка: „Пресни зеленчуци“ включва тарифни кодове от 07010000 до 07099990.

Подобно на плодовете, износът на пресни зеленчуци от България също е главно за страните от ЕС (Фиг. 9).

През 2022 г. изпращанията на пресни зеленчуци за Съюза спадат с 32% спрямо предходната година, до 37,4 хил. тона (близо 97% от целия експорт). От друга страна, изнесеното количество за трети страни нараства с 5,6%, но остава ограничено – 1,1 хил. тона.

Източник: НСИ (предварителни данни за 2022 и 2023 г.)

Фиг. 9

През 2022 г. най-значителен е делът на пресните зеленчуци, насочени за Румъния (27,2%), Полша (17,0%) и Германия (14,5%), следвани от Унгария, Гърция, Чехия и други (Фиг. 10).

Източник: НСИ (предварителни данни)

Фиг. 10

Основни продукти в структурата на износа на пресни зеленчуци за първите три дестинации (Румъния, Полша и Германия) са доматиите, краставиците, корнишоните и сладките пиперки. Общият износ на пресни зеленчуци за Румъния и Германия се свива респективно с 54,6% и 18,9% спрямо предходната 2021 г., като се наблюдава чувствително намаление на изпращанията на домати и пресни пиперки за двете страни. Същевременно, износът на пресни зеленчуци за Полша нараства с 11,6%, основно поради

разширяване на реализацията на домати и краставици.

Износ на пресни зеленчуци за топ 3 дестинации (тона)

	2021	2022	Дял от общото за страната (2022)	Изм. 2022/2021
Румъния - общо пресни зеленчуци, в т. ч.:	23 023	10 452	100,0%	↓ -54,6%
Домати	7 372	4 333	41,5%	↓ -41,2%
Сладки пиперки	3 447	2 118	20,3%	↓ -38,6%
Корнишони	4 397	1 641	15,7%	↓ -62,7%
Тикви	1 010	668	6,4%	↓ -33,9%
Краставици	1 439	546	5,2%	↓ -62,1%
Зеле	2 435	527	5,0%	↓ -78,3%
Други	2 922	619	5,9%	↓ -78,8%
Полша - общо пресни зеленчуци, в т. ч.:	5 864	6 547	100%	↑ 11,6%
Домати	670	2 264	34,6%	↑ 238,0%
Корнишони	3 799	2 135	32,6%	↓ -43,8%
Краставици	270	1 583	24,2%	↑ 485,6%
Сладки пиперки	254	300	4,6%	↑ 18,1%
Други	871	265	4,1%	↓ -69,5%
Германия - общо пресни зеленчуци, в т. ч.:	6 858	5 563	100%	↓ -18,9%
Краставици	2 909	2 862	51,5%	↓ -1,6%
Домати	1 240	863	15,5%	↓ -30,4%
Сладки пиперки	1 020	673	12,1%	↓ -34,0%
Грах	682	194	3,5%	↓ -71,6%
Корнишони	143	180	3,2%	↑ 26,2%
Други	865	790	14,2%	↓ -8,6%

Източник: НСИ (предварителни данни за 2022 г.) и изчисления на МЗХ

Цени

Поскъпване на повечето продукти

В рамките на 2022 г. цените по веригата на предлагане на плодове и зеленчуци в страната като цяло бележат увеличение спрямо предходната година, основно под влияние на

повишените разходи за производство. Макар през последните месеци да се наблюдава поевтиняване на някои продукти, цените на повечето от основните плодове и зеленчуци, които са налични на пазара по това време на годината, продължават да се движат над нивата отпреди една година.

Към м. май 2023 г. средната цена на едро на лука бележи ръст от над два пъти на годишна база. Сериозно поскъпване на едро спрямо година по-рано е налице и при морковите и картофите - съответно с 65,3% и 35,1%, а по-умерено - при зелето (с 6,1%), краставиците (с 6,9%) и ябълките (с 9,5%). От друга

страна, на по-ниски цени се търгуват крушите (с 3,7%), зеленият пипер (с 13,5%) и домати (със 17,8%).

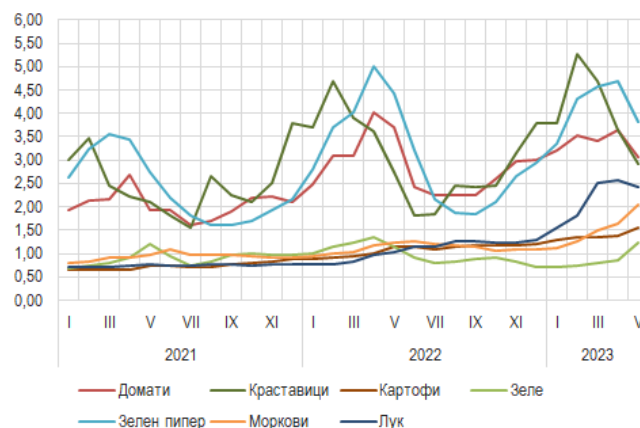
Измененията на цените на едро на наблюдаваните основни плодове и зеленчуци спрямо месец април 2023 г. са разнопосочни. Крушите, ябълките, картофите, морковите и зелето поскъпват в границите от 5,0% (круши) до 40,2% (зеле) на месечна база, докато лукът, домати, зеленият пипер и краставиците поевтиняват в рамките на 5,4% (лук) - 19,3% (краставици).

Цени на едро и на дребно на основни плодове и зеленчуци в България (лева/кг)

	Май 2022	Април 2023	Май 2023	Изменение към май 2023 (%)	
				мес. база	год. база
Цени на едро					
Домати	3,71	3,65	3,05	↓ -16,4%	↓ -17,8%
Краставици	2,74	3,63	2,93	↓ -19,3%	↑ 6,9%
Картофи	1,14	1,37	1,54	↑ 12,4%	↑ 35,1%
Зеле	1,15	0,87	1,22	↑ 40,2%	↑ 6,1%
Зелен пипер	4,43	4,69	3,83	↓ -18,3%	↓ -13,5%
Моркови	1,24	1,64	2,05	↑ 25,0%	↑ 65,3%
Лук	1,03	2,57	2,43	↓ -5,4%	↑ 135,9%
Ябълки	2,10	2,16	2,30	↑ 6,5%	↑ 9,5%
Круши	3,51	3,22	3,38	↑ 5,0%	↓ -3,7%
Цени на дребно					
Домати	4,45	4,36	3,99	↓ -8,5%	↓ -10,3%
Краставици	3,34	4,45	3,79	↓ -14,8%	↑ 13,5%
Картофи	1,34	1,79	1,89	↑ 5,6%	↑ 41,0%
Зеле	1,65	1,26	1,66	↑ 31,7%	↑ 0,6%
Зелен пипер	4,96	5,65	4,89	↓ -13,5%	↓ -1,4%
Моркови	1,62	2,13	2,67	↑ 25,4%	↑ 64,8%
Лук	1,42	3,18	3,16	↓ -0,6%	↑ 122,5%
Ябълки	2,59	2,67	2,84	↑ 6,4%	↑ 9,7%
Круши	3,99	4,01	4,26	↑ 6,2%	↑ 6,8%

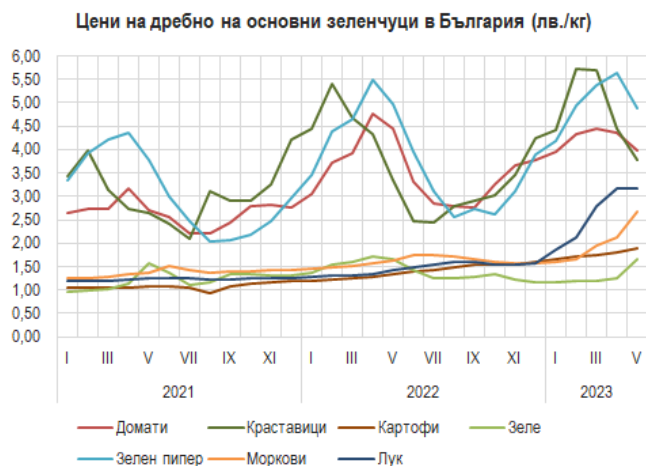
Източник: САПИ и изчисления на МЗХ

Цени на едро на основни зеленчуци в България (лв./кг)

Източник: САПИ

При предлагането на дребно през м. май 2023 г. също най-значително е увеличението на годишна база на цените на лука (със 122,5%), морковите (с 64,8%) и картофите (с 41%). Цените на дребно на зелето, крушите, ябълките и краставиците са с между 0,6% и 13,5% над отчетените по същото време на 2022 г., докато поевтиняване е налице само при домати (с 10,3%) и зеления пипер (с 1,4%).

Източник: САПИ

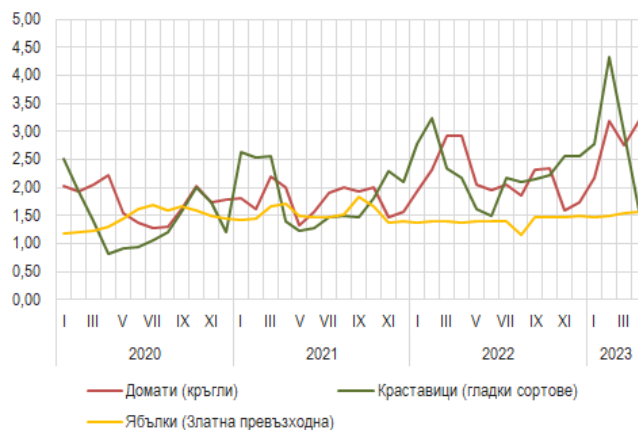
Фиг. 12

Месечните колебания на цените на дребно като цяло отразяват тенденциите при търговията на едро. Средните цени на дребно на домати, зелен пипер и краставици за м. май 2023 г. спадат респективно с 8,5%, 13,5% и 14,8% на месечна база. По-слабо понижение (с 0,6%) се отчита при лука. Потребителските цени на зелето и морковите са съответно с 31,7% и 25,4% над средните за м. април 2023 г., а тези на картофите, ябълките и крушите - с по около 6%.

Цените на плодовете и зеленчуците в България не винаги следват точно тенденциите в ЕС като цяло, тъй като зависят от допълнителни фактори като местното производство и търговията със съседни страни, включително такива, които не са членки на Съюза.

За сравнение, към м. април 2023 г. среднопретеглените пазарни цени на домати и ябълки за ЕС бележат увеличение съответно с 9,4% и 14% на годишна база, а тази на краставиците - намаление с 26,3%.

Средни пазарни цени в ЕС (лв./кг)

Източник: ЕК

Фиг. 13

С настъпване на периода на масово предлагане на сезонни продукти от местно производство, през следващите месеци като цяло може да се очаква понижение на цените на плодовете и зеленчуците в България. Конкретните ценови стойности ще зависят от количеството и качеството на новата реколта `2023 в страната, както и от развитието на пазарите на основните ни търговски партньори.